

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/84/2016
Identifikačné číslo spisu: 2013200826
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2013200826.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. v právnej veci navrhovateľky: G. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., zastúpená opatrovníkom N. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Dolinajom, AK so sídlom v Nitre, Štúrova 22, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. 835 810 7417 0 zo dňa 10.10.2013, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd/128/2013-91 zo dňa 16.05.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd/128/2013-91 zo dňa 16. mája 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 38Sd/128/2013-116 zo dňa 25. októbra 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.10.2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 11.09.2013.

Krajský súd podľa § 2501 a nasledujúcich ustanovení O.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný.

Ako vyplynulo z odôvodnenia rozsudku krajského súdu na základe posudku posudkového lekára zo dňa 11.09.2013, ktorý bol vypracovaný na základe žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok, bolo konštatované, že navrhovateľka má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, keď za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli určené choroby -

duševné poruchy, mentálna retardácia ľahká, kapitola V, 6a, - 40 % (z rozpätia 40 %-60 %). Následne po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený opätovne posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Trnava dňa 20.11.2013 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie Bratislava dňa 10.12.2013. V uvedených lekárskejších správach určili posudkoví lekári mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou rovnako a to na výšku 40 %.

Lekárskou správou zo dňa 09.09.2015 bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovými lekármi MUDr. H. N. a MUDr. D. F., CSc. - psychiatrom, ktorí v lekárskej správne konštatovali, že navrhovateľka trpí duševnými chorobami a poruchami správania, kapitola V, položka 5, poruchy osobnosti a poruchy správania, a) - stredne ťažké narušenie osobnosti - 30 % (z rozpätia 20 % - 30 %), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola navýšená u navrhovateľky pre iné zdravotné postihnutia.

Keďže medzi lekárskejších správami zo dňa 11.09.2013, resp. 20.11.2013 a 10.12.2013 a lekárskejších správou zo dňa 09.09.2015 bol zjavný rozpor pri určovaní výšky miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a túto skutočnosť namietal aj právny zástupca navrhovateľky, súd nariadil odporkyni, aby zabezpečila nový lekárskejších posudok na odstránenie týchto rozporov.

Za týmto účelom bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie MUDr. H. N., ktorá posúdila zdravotný stav navrhovateľky spoločne s prísediacou lekárkou MUDr. D. F., CSc, psychiatrom, pričom skonštatovala, že v danom prípade nie je potrebné vykonať znalecké dokazovanie pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky a rozpor medzi lekárskejších správami zo dňa 11.09.2013, t. j. správou, ktorá bola podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia a lekárskejších správou zo dňa 09.09.2015 odôvodnila tým, že posudková lekárka MUDr. Q. v lekárskejších správe zo dňa 11.09.2013 nesprávne posúdila zdravotný stav navrhovateľky, keď jej rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradila pod kapitulu V, položka 6, písm. a) napriek tomu, že v prepúšťacej správe z hospitalizácie na psychiatrii zo dňa 29.08. až 05.09.2013 bolo jasne uvedené, že sa jedná o mentálnu subnormu IQ 75. Nesprávnosť posúdenia zo strany MUDr. Q. zdôvodnila aj tým, že sa jednalo o nového zamestnanca sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne Trnava, ktorá bola v adaptačnej príprave a v tom čase bez atestácie z posudkového lekárstva.

Krajský súd konštatuje, že namietaný rozpor medzi lekárskejších správami bol zdôvodnený zrozumiteľným spôsobom a nie je dôvod o skutočnostiach, ktoré uviedla MUDr. N. vo svojej poslednej lekárskejších správe zo dňa 02.03.2016 pochybovať. Správnosť diagnostiky vykonanej touto posudkovou lekárkou potvrdzuje aj prítomnosť lekárky z odboru psychiatrie, ktorá vo svojom psychiatrickom vyšetrení konštatuje, že pre posúdenie zdravotného stavu je najdôležitejší nález z hospitalizácie v Trnave, na psychiatrickom odd., kde bola navrhovateľka hospitalizovaná v čase od 29.08.2013 do 05.09.2013 so záverom, adaptačné poruchy a mentálna subnorma, pričom pokiaľ navrhovateľka aspoň raz preukázala IQ 75, nemôže byť mentálne retardovaná, organická mozgová porucha sa nepreukázala a pokiaľ by mala byť niekedy psychotická, (čo by muselo mať charakteristické príznaky aj dynamiku), musela by byť táto vážna diagnóza zdokumentovaná.

Krajský súd konštatuje, že napriek uvedeným rozporom, ako aj skutočnosti, že podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia bola lekárskejších správa, ktorá bola v ďalšom konaní spochybnená, nedošlo napadnutým rozhodnutím k porušeniu práv navrhovateľky, keďže ani po odstránení rozporov medzi jednotlivými lekárskejších správami nebola u navrhovateľky zistená taká výška miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá by odôvodňovala priznanie invalidného dôchodku.

Okrem toho krajský súd poukazuje na skutočnosť, že diagnózy, ktoré namietal právny zástupca navrhovateľky na pojednávaní dňa 16.05.2016 - inkontinencia a pod., boli posudzované už v novších lekárskejších správach a to v lekárskejších správe zo dňa 09.09.2015. Pokiaľ pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky v porovnaní so zdravou fyzickou osobou na 30 % a táto miera poklesu bola zvýšená o 10 % pre iné

zdravotné postihnutia, ani pri zistení ďalších ochorení u navrhovateľky, ktoré nemajú charakter rozhodujúceho zdravotného postihnutia, nemôže dôjsť k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre iné ochorenia, pretože z ustanovenia § 71 ods. 8 zákona č.461/2003 Z. z. vyplýva, že pre iné zdravotné postihnutie možno navýšiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť maximálne o 10 %.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. Odporkyňa v správnom konaní pred vydaním napadnutého rozhodnutia nezistila skutkový stav riadne, nakoľko vyšetrenia viacerých odborníkov indikovali rôzny stupeň mentálnej retardácie.

Podľa jej názoru odporkyňa nesprávne právne vec posúdila z dôvodu, že pri spracovaní odborného posudku o invalidite zo dňa 11.09.2013 nezohľadnila iné zdravotné postihnutia podmieňujúce navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť max. o 10 %., tak ako to urobila pri spracovaní lekárskej správy zo dňa 17.12.2015.

Poukázala na to, že skutočnosť, že odporkyňa dodatočne počas súdneho konania v lekárskej správe zo dňa 17.12.2015 zohľadnila aj iné zdravotné postihnutia, ktoré neboli zohľadnené pred vydaním napadnutého rozhodnutia v októbri 2013, a v dôsledku ktorých navýšila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %, ale zároveň znížila mieru poklesu tejto schopnosti pri hlavnej diagnóze zo 40 % na 30 %, v dôsledku toho, že odporkyňa v porovnaní s lekárskou správou z 11.09.2013 zmenila aj pôvodne stanovenú diagnózu navrhovateľky z pôvodne „ľahká mentálna retardácia“ s mierou poklesu na dolnej hranici - t. j. 40 % na novú „stredne ťažké narušenie osobnosti“ s mierou poklesu na hornej hranici - t. j. 30 %, kde ani pri druhej kvalifikácii zdravotného stavu nepresahuje miera poklesu 40 %, vyvoláva dojem účelovosti konania odporkyne, ako aj pochybnosti o jej zaujatosti.

Potreba vykonania znaleckého dokazovania ohľadne zdravotného stavu navrhovateľky tak bola daná v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Práve znalecké dokazovanie by mohlo hodnoverne určiť mieru poklesu u navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť, tým že by odstránilo spornosti ohľadne ustálenia hlavnej diagnózy a určilo rozsah miery poklesu.

Podľa názoru navrhovateľky boli splnené podmienky na zrušenie rozhodnutia odporkyne a nariadenie znaleckého dokazovania za účelom odstránenia nezhôd ohľadne ustálenia hlavnej diagnózy a tiež za účelom zistenia ďalších diagnóz.

Odporkyňa k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré navrhovateľka uvádza v odvolaní považuje za neopodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti.

Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené podľa § 153 zákona č. 461/2003 Z. z. posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania a preto námietka o neobjektívnosti posúdenia zdravotného stavu je nedôvodná.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili, len všeobecne namieta kompetentnosť posudkových lekárov.

Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcim určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom súdneho konania prvostupňového ako i odvolacieho bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 10.10.2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. bola navrhovateľke zamietnutá žiadosť zo dňa 11.09.2013 o invalidný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého, zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 - 8 zákona).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky Trnava zo dňa 11.09.2013, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok, nie je navrhovateľka invalidná, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou 40 %. V uvedenom posudku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia odporkyne, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľky a zistené zdravotné postihnutie zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly.

Keďže zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky podľa záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia nie je na takej úrovni, ktorá by podľa ustanovenia § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. zakladala vznik invalidity, žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá.

Na základe opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava dňa 20.11.2013 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 10.12.2013. Posudkoví lekári zhodne zotrvali na svojom posudku, že navrhovateľka nie je invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40 % v porovnaní so

zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia, ako aj v konaní o opravnom prostriedku na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudok posudkového lekára sociálneho poistenia je rovnocenným dôkazom znaleckému posudku a na základe úvahy súdu je vykonávané ďalšie dokazovanie, a preto námietky o neobjektívnosti rozhodnutia súdu nie sú dôvodné.

Odvolací súd zhodne s názorom odporkyne uvedeným vo vyjadrení k odvolaniu udáva, že navrhovateľka je povinná preukázať skutočnosť rozhodujúcu pre nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Zároveň odvolací súd udáva, že navrhovateľka v prípade zhoršeného zdravotného stavu môže opätovne požiadať odporkyňu o posúdenie zdravotného stavu za účelom priznania invalidity.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne, ktoré bolo podľa jeho názoru náležite odôvodnené, za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.